

(20) ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਇੱਕ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(21) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੋਢੀ ਜੇ.ਜੇ.

ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

।

1980 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 177।

16 ਨਵੰਬਰ 1988

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)- ਐੱਸ. 292(ਬੀ), 159— ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਤ—ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਾਮ—ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਭਾਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 159 ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 (2) (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। (ਪੈਰਾ ੫)।

Swafan Kanta v. The Commissioner of income Tax, Amritsar
(G. C. Mital, J.)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 292 (ਬੀ) ਹੇਠ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ “ (ਪੈਰਾ 4)।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 (ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1975-76) ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 733 (ਏ.ਐੱਸ.ਆਰ.) 1978-79, ਮਿਤੀ 19 ਜਨਵਰੀ, 1986, ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ: -

"ਕੀ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀਏ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੀ" ਹੈ।

ਬੀ.ਐਸ. ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੋ ਬਾਂਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਲ.ਕੇ.

ਨਿਰਣਾ

ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

"ਕੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀਏ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ?"

ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1975-76 ਲਈ ਸੈਨ ਦਾਸ ਅੱਬੀ ਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸੋਧਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ 7 ਮਾਰਚ, 1977 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ* ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ 10 ਮਾਰਚ, 1976 ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਮਸੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਓਏਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਆਬੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਓਏਨ i^ass ਆਓਬੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ। bmt ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਨਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਪ ਪੈਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 26 ਅਗਸਤ, 1978 ਦੇ ਜੀਡ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(2) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪੈਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 2 ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:

“ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਆਰਡਰ ਵਾਈਫਾਈ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 292-ਬੀ. ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਐੱਲ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਰਾਹ ਅਪਣਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੈਨ ਦਾਸ ਅੱਬੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਐੱਲ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਨਾ ਲਗਾਈ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਲਟੀਓ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੀਨਿਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ।

Swafan Kanta v. The Commissioner of income Tax, Amritsar
(G. C. Mital, J.)

“ਜੇ ਆਈਟੀਓ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਆਈ.ਟੀ.ਓ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਏਏਸੀ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਬੇਅਰਥ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵਿਭਾਗੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

(3) ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਹੈ। ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਣਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੈਣ ਦਾਸ ਅੱਥੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਵਰਨ ਕਾਂਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। . 'ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 159 (ਬੋੜੇ ਜਿਹੇ ਲਈ 'ਐਕਟ'), ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159(2) (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159(2)(c) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡੀਮਡ ਅਸੈਸੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।

(4) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 116 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਐਪਾ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ। ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਪਾਈ, ਜੋ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(5) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਦੂਰਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਐਸਸੀ ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੋਢੀ ਜੇ. ਜੇ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,— ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

M/S ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 79।

Swafan Kanta v. The Commissioner of income Tax, Amritsar
(G. C. Mital, J.)

22 ਨਵੰਬਰ 1988

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)-ਐੱਸ. 256(1), 185, ਫਾਰਮ 11, 11-ਏ—
ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ, 1962- ਆਰ.ਐਲ. 22— -ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ—ਦਾ ਜੋੜ